

Тодор Живков: Суверенитета народът го разбира да има ядене, да живее

Написано от Христо Христов
Неделя, 27 Май 2012 11:44

Сайтът Държавна сигурност.com публикува стенограма от изказване на първия секретар на ЦК на БКП Тодор Живков на пленум на комунистическата партия на 31 юли 1963 г.

Тогава Живков за първи път поставя въпроса за присъединяването на България към СССР.

Той излага пред партийния елит, „една идея от няколко години“. Идеята, за която Живков уточнява, че всъщност тя е на Георги Димитров, се състои в следното:

„Да се обърнем с едно писмо към Централния комитет на Комунистическата партия на Съветския съюз и към правителството на СССР, в което да поставим въпроса, да аргументираме необходимостта от създаването на по-тясна връзка между съветската и

Тодор Живков: Суверенитета народът го разбира да има ядене, да живее

Написано от Христо Христов
Неделя, 27 Май 2012 11:44

нашата икономика – в перспектива с нейното сливане. И по-нататък политическо сливане.”

Веднага след това Живков повдига въпроса за суверинитета като дава за пример позицията на румънските и китайските другари, според които той трябвало да се уважава. .

Тогава първият секретар на партията излага разбирането си, че **„суверенитета народът го разбира да има ядене, да живее. Ето това е суверенитетът – щастие и благоденствие на народа. Ние работим за народа, а не за формата”**.

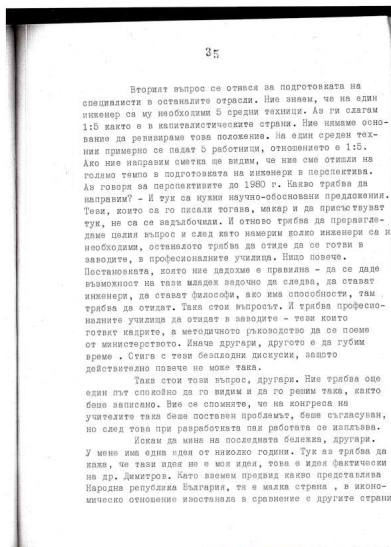
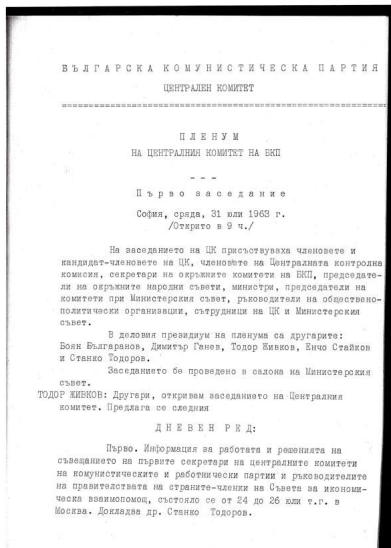
Живков се мотивира, че според него "и Съветския съюз ще се убеди, че за него е по-изгодно да ни включи в своите сметки".

Стенограмата от Юлския пленум през 1963 г. предхожда [пленума на ЦК на БКП през декември същата година](#), когато въпросът е поставен за обсъждане и е гласувано [решението за сливане на НРБ със СССР](#).

Документът е публикуван частично – само в частта с изказването на Живков (35-38 стр.), отнасящо се за присъединяването.

Оригиналът на стенограмата от пленума на ЦК на БКП на 31 юли 1963 г. се съхранява в Държавна агенция „Архиви”, откъдето [desebg.com](#) е получил копие.

Написано от Христо Христов
Неделя, 27 Май 2012 11:44

Написано от Христо Христов
Неделя, 27 Май 2012 11:44

36

кого знаем правят връзките на нашата партия с Българската партия, как са се развивали в постоянна близост с Българската партия, така аз ръка, ръка до ръка с КИСС при всички условия, дружбата, която се е създавала между двете партии в страня - няма такива дружби и сътрудничество между комунистическите партии, верността на българския народ и между двете партии; като вземем исторически събитията се дружба на нашите народи на основата на това, че днешния народ на свободата на два пана, на това че нашето наше развитие, борбата за национално освобождение, борбата против фашизма, всички прогресивно в ЦРБ е свързано с руския, със съветския народ, че се е сложила такава силна дружба между нашите народи, особено напредък възраст, ние го обсъждаме в Политбюро, възражения ние и аз искам да вземам планова сега: да се обрнем с едно писмо към Централния комитет на Комунистическата партия на Съветския съюз и към правителството на СССР, което да поставим въпроса, да аргументираме необходимостта от създаването на по-тесна връзка между съветската и нашата икономика - в перспектива с нейното събитие. И по-нататък политическо събитие /Ракопскияния/, Гумилевите другари, както и китайските другари говорят да се увеличава суверенитета. Суверенитетът народът го разбира да има а ядене, да живее. Ето това е суверенитетът - както и съветските на народи. Ние работим за народа, а не за формата. А нещата и благополучието как ние да го създадем. Другари, аз нас това е огромно нещо. Най-напред ще се създаде планов орган сектор за планиране икономиката на Народна република България с оглед коопериране и специализация със Съветския съюз преди всичко. Ние няма да откажем и коопериране с Другите страни. Не случайно ние сме взели решение 50-60% да се коопериране със Съветския съюз. Ако това не стане, двете ние отстъпваме за машиностроително предизригелно е обрчана на забавяне още дълги години.

37

Очевидно това не бъде първата форма. След това постепенно ще се отаве по-нататък. Това няма да стане из един път, а постепенно. Не има възможност в нашата страна да създадем заводи на съвременно техническо равнище за високо производство. Аз смятам, че на този етап това е и в интерес на Съветския съюз. Защото и без това трябва да ни подпомогат и сега ни подпомогат. Ние вършим това коопериране с трудността и пречи. Това не в интерес на нашата страна ние сме приложили на отидом на специализацията и коопериране. В края на краищата планирането не смятате че бъде по-леко и за Съветския съюз от гледна точка на разходите. Аз аз съм практически въпрос. Аз смятам, че Съветския съюз не се убеди, че и аз него е по-изгодно, вместо ние да се мъчим да вършим по-изгоден режим той да ни владее в своите сметки. Това че бъде по-важно, отколкото сега. Аз в разговор с др. Хрущов се опитва да докаже тези работи, понася той е човек деловит в практичен. Това има значение и аз мена а много важно. Аз трябва да кажа, че когато ходихме този въпрос сме го поставили. Но, разбира се, била поставени на преден и други въпроси. Той се поставя на срещата, в която участваха и другарите Борис Валчев и Станко Тодоров. Преди да поставим въпроса в СИБ най-напред го поставихме другарски пред съветските другари и след това се обиде, както се делят от Президиума на Централния комитет, го поставихме пред всички членове на Президиума. Макар и в неговите форми др. Хрущов каза: вие искате България да дойде при нас защото сега имате по 30 кг месо на глава от населението, а ние имаме 45 кг и не додето при нас да ядете по 45 кг. Така че този въпрос сме го поставили, макар и под формата на шета и аз така разбрах, че съветските другари не са дали от една таква идея за по-тесно сътрудничество. Това е напълно закономерно, то са отговори на интернационализма на нашата

38

партия, така както той се е сложил, така както ние го разобравме. Интернационализмът не има огромно значение. Два думи и аз състоялото се съвещание на Консултативния комитет на страните-участнички във Варшавския договор. На това съвещание се изслуша доклад от главномандувачия въоръжените сили на страните членки на Варшавския договор маршал Гречко. Той информира какво е съта въоръженото, каква е дейността на империалистическото време, на краищата на НАТО, каква е нашата издръжаност, нашата подготовка и какво трябва да се направи в бъдеще допълнително. Каква беле оценката? Маршал Гречко изтъква, че ние имаме изключително в съотношението на силите и в обрчана, и в подготовката на въоръжените сили. Това съотношение на силите а наша ползва трябва да продължи да го разширяваме и в никой случай да не допуснем те да ни изпреварят. Това съотношение на Консултативния комитет няколко дни ние ние мисли че обрчана на нашата страна, на всички страни-членки, в това число и на нашата армия. Това са въпроси, които не могат да се докладват, дава и на Централния комитет на партията, не е необходимо, само разберете това. Но аз искам да кажа принципалната страна на въпроса. Нас китайците ни обвиняват, че ние водим сравнителна лежия и политическа империалистичен и връбне с империализма. А колко са далеч от действителността. Лесно е да се казват думи. Да вземем какво е положението с въоръжеността на нашата армия и какво е положението с Китай. Ние можем да кажем, че сега ние имаме съществено превъзходство на истребители - български и средномоторни. Ние имаме на нашите американски флот, който тук е главната опасност, ние имаме и за двете американски подводници, които са в Средиземно море. Ние следим олюдието, едновременно къде се движат, какво правят, ние имаме и въоръжеността ни и нашите морски